

ÉJJEI CSENDHÁBORÍTÁS.

FERENC komoly tanyai legény. Bronzbőrű, hetykebajszos. Erős, mint a vas. Kész ember. A negyvenholdas birtokon ő végez minden munkát egy cseléddel. Tavaly átesett a katonasoron, így már mint tapasztalt egyéniség tudja, mi az élet. Kisasszonynapján verekedett a búcsún. Újévkor bevették a fejét a bálban. Így hát ért alaposan a lányokhoz is és a saját bőrén tapasztalta, hogy milyen takaros tétel a szerelem. Mert azt talán mondani is fölösleges, hogy mindezek a csinos fejbeverések leányokért történtek, véresen komoly dolgokért. Végezetül ért a legényekhez is. Tudja, hogy este, sötétben nincs látó szem és sok történelem megeshet az emberrel. Ennek okáért a szalonnázás után összepattantja és zsebbe süllyeszti azt a tiszteletre-méltó vasszerszámot, mely összecusukva mindössze egy arasznyi, de kinyitva megszegyenít egy jóképű disznóölökést, kezébe fog egy igen takaros akácfafütyköt, végén értelmes vashunkóval és szétnéz. Nem lát senkit. Akkor köszönés nélkül kisurran az istállóból és dagasztja a felséges sarat, toronyirányt, a vasúti megálló felé.

Csúnya októberi szél hahotáz a mezők fölött. A vetést már mindenütt elvégezték. Legtöbb helyen már zsendül is a gyenge élet. A répaszedésnek van dandárja, de így szombat délután az is szünőben. Más külső munka nincs. Nem is látszik a közelben sehol egy lélek. Az egyetlen emberi alak Ferenc. Mint óvatos gólya, lábait magasra emelgetve siet a pocsogók szélén, a mérgezőld gyepen és az eget vizsgálja rettentő szemhunyorítással, hogy ugyan lesz-e esőre hajlandóság?

Az égen nagy, riadt felhők szaladgálnak. Az egyiknek a széle tüzet fogott. Vörös és narancsszínű lángokat vet. A másik kékesszürke fölötté és bugyogva gomolyog, mint a szalmafüst. A láthatár szélén feketeség, de fent az égvilág közepén kis kék mező csillog, mint egy összecücsörített, fújó száj és zavarássza a sírásra készülő felhőrongyokat.

Ferenc szakértelemmel bámul föl.

— Nem lesz eső — rántja fel nyugodtan a vállát és sebesen lépked tovább, mert még kellemes séta áll előtte.

Ferenc innen a tápiói tanyáról megy a leányhoz, ki fent lakik az Újerdőn. Először tehát elballag a tanyától az őrházig, ami igazán csekélység. Itt a bakterház az ember orra előtt. Háromnegyedóra alatt még a fájóslábú is elérheti. Onnan gőzössel megy tovább. Tizenöt kilométeres jeggyel. A harmadik megállónál leszáll, elindul a szőlők közt az erdő felé. Alig megy két órahosszát a homok csavargós közein, már előtte

is van az a barátságos fehér tanya, ahol szíves szerelemmel várja egy Ilka nevezetű gyenge hajadon, kivel most ősszel lesz az esküvő, rögvést az újbó megforrása után.

Alaposan meggondolva a dolgot, bizony ez a sétálás igen barátságos tétemény minden csütörtök és vasárnap este. Indulni kell már kora délután és csak a hajnali pirkadás veti haza az emberfiát, mert visszafelé még az a ráadása is van a koncorgásnak, hogy nincs gőzös és gyalog kell ballagni a sínek mellett. Dehát Ferenc menne még akkor is, ha megkötöznék, mert igen kegyetlen óhaja van a leányra, mármint belülről értetődőleg. Mondták is neki a cimborái sokszor, hogyhát hallod-e, Ferenc. Minek jársz te olyan messzire, ahol a fene sem ismer? Meglásd, egyszer kilesnek azok az újerdei fickók, oszt csúfot tesznek veled. Agyonvernek. De nem ér a szóbeszéd semmit. Ferenc tele van a szerelemmel és megy. Elszántan szorongatja fütykösét és kormos éjjeleken, mikor sejtelmesen zúg körülötte az erdő és kísértetet mutat minden fatörzs meg szőlőkaró, arra gondol, hogy csak van azért valami igazság a cimborák szavában. Nem a legbátorságosabb az ilyen sétálgatás. Lakhatnának Ilkáék közelebb. Mennyivel egyszerűbb lenne akkor az egész ipar. S mennyivel több időt tölthetnének együtt kettesben a sötét konyhában.

Aztán megnyugszik. Hiába no. Ha már így van, nem tehet róla senki. Valakinek az Újerdőn is kell lakni. Ott sem lehet lyuk a földek helyén.

Ferenc szépen ballag. Lassan kiér a vasútra. Megtörli a fűbe a csizmaít. S míg a lábát dörzsöli a sürgönykaróhoz, pillantása elsiklik a levegőégben, messze, messze a lilásan párázó jegenyék, a vörhenyes erdők felé. Ajka mosolyra húzódik. Arcára kirajzolódik a titokzatos nagy érzés, amit jóformán alig ért, a szerelem. S a búcsúzó nap vörös fátyola alól huncut leányfej kacag rá: Ilka.

Ferenc nagyérzésű természet. Ábrándozó, elgondolkozó, különösen este felé. A leszálló alkony zsongásával szíven üti valami jóleső, érthetetlen szédület és olyankor mindig úgy érzi, hogy lehúnyt szemmel úszik valami jószagú, virágszirmokkal telt vízben az erdők felé. Mikor először meglátta Ilkát, rádöbrent és mozdulni sem tudott. A leány várta, hogy szóljon valamit, de nem mozgott a nyelve. Borzasztóan szégyelt valamit. Egy pillanatig merte csak nézni a hamvas arcot, aztán lángvörösen sütötte szemét a földre. Lelkében nagy kínok tápázkodtak fel. Olyanok, amilyeneket eddig még nem érzett. Érthetetlen sóvárgás ült a torkára és megváltozott előtte minden. A tanya, a füstös istálló, a föld és nem tudta, mit kellene tennie.

Később, mikor összetalálkoztak, Ferenc annyit mondott lágy bűgással:

— Hogy hívnak, kedves?

És nézte álmosan a leányt, ki búzavirágszín szemével, tejes arcával pirulva haladt mellette a dülön. Láta izmos, meztelen lábait, pihés

nyakát és búsan lehajtotta fejét, mint valamikor a kaszárnyában a parancs hatalma előtt. Az járt a fejében, hogy legjobb lenne meghalni, itt rögtön, mert a leány nem gondol vele.

Még később, mikor az első beszélgetés után megtudta, hogy Ilka jó szívvel van hozzá, elült lelkében a háborgás. Helyét boldog, ujjongó jóérzések, égő reménységek foglalták el. Minden sejtje megtelt a leány iránti érzelemmel és kíváncsisággal. Felébredt benne ugyanekkor valami ősi, ismeretlen erő, vad elszántság. Észre sem vette, már régi ismerős volt neki az a szándék, megmásíthatatlanul robbant ki belőle az elhatározás: nem engedi át Ilkát másnak és ha kell, szembe száll érte az egész világgal, az összes újerdei legénységgel.

A skarlátszínű bokrok közül kibukkant a fehér bakterház. Lent a föld szélén, valahol messze, fehér füst mászott lassan az égre, mint óriás hernyó. Jött a gőzös.

* * *

Az istállóban a nagy gerenda mellett van egy fekete nyoszolya. Rajta egy agyonrugdalt, homokszínű bunda. Azon egy kékcsíkos, összenyomkodott dunna. Azon hasal Miska. A kezében kártya. Azt figyeli sokáig. Elgondolkozva. Kis idő múlva megnyálazza az ujját. Kihúzza egy kártyát és kivágja a bunda szélére.

— Kontra! !

A nyoszolyát körülkönyöklő még három fiatal. Barnapiros szájukban cigaretta. Kezükben kártya. Csapkodják sorban és kiabálnak.

— Tromf! Ide az ászt!

A legények mögött a kanászgyerek nyujtogatja a nyakát a kártyákba. Nevet, ha valamit lát, de persze nem szól, mert nem ajánlatos a nagyok dolgába beleavatkozni. Miska mögé is odasettenkedik. Röhög. Miska nem szereti, ha a fülébe nevetnek, azért rászól a gyerekre.

— Menj innen, ne leselkedj! Inkább igazítsd meg a mécesest!

Mert az valóságos igaz, hogy a mécs gyalázatos. Vastag, fekete vonal áll a lángja fölött. A földre, a hamuszín falra mozgós képeket vet és nem igen adja a világot. Alig lehet látni mellette.

A gyerek megigazítja, ámbár nem sok belőle a haszon. Mindössze az az eredmény, hogy vastagabb lesz a füst csíkja és kevesebb a láng. De mindez észre sem vevődik. A kártyázók figyelembe sem veszik e csekélységet. S úgy látnak, mintha száz villany égne a fejük fölött.

A gyerek tovább lödörög. Hol itt leselkedik, hol ott. Miska felé persze nem mer menni. Arra sem mer kacsintani. Mégis szorul. Miskának ugyanis rosszul jár a lap és mérges. Rá is mordul a gyerekre:

— Feküdj már le, te!

A gyerek szót sem szól. Iszkol a jászolhoz. Az az ágya. Megigazítja a kukoricaszárat. Az a sodrony. Ráteszi kabátját. Az lesz a párna. Pokrócot terít magára. Lehúzódik és les. A kis borjú odahúzódik mellé. Végignyalja barátságosan a talpát. A gyerek elröhghen. Magasra húzza

lábait. Azután nem mozdul. Még akkor sem, amikor az öreg tehén lágyan ráfúj a képére.

Miska sűrűn lesi a gyereket. Mikor látja, hogy nem mozog, hanem tisztességesen alszik, levágja a kártyát.

— Elég volt.

Azzal rágyújt. Utána a többiek is. Fújják a füstöt és nézgelődnek.

Az istálló nagy, széles, akár egy bálterem. Köröskörül a sok állat kényelmesen, ráérősen ejtőzik a jó melegben. Mozdulatlanok. Néhol egy fark kóvályog kényelmesen ide-oda. Olyankor a legyek duruzsolnak egy darabig. Néha valamelyik tehén nagyot fúj és nyög. Rágásra indul a szája. Vagy odales a nyoszolyára. Olyankor megcsörren a lánc. Más zaj nincs, csak altató zsongás.

Miska nézi a gyereket. Alszik-e ugyan? Alszik. Hortyog, mint egy basa. A bizonyosság okáért azért rászól:

— Gyere csak, hékám.

A hékám nem mozdul. Valóban alszik. Erre a négy legény hirtelen összehúzódik és susogni kezd.

— Nohát, mért hívtatok? — mondja az egyik.

— Szükség lenne rád, pajtás.

— Minek?

— Kutyákat kéne elcsendesíteni.

— Kinél?

— Majd megtudod, ha odaérünk.

— Nem úgy van ám az. Én tudni akarom, hogy hová csaltok.

Lopásra meg olyasmire meg előre kiállítom a szót, hogy nem létesülök bele.

— Ne félj, nem lesz lopás. Hogy gondolsz olyat? — intik le a többiek.

— Hát mi lesz?

— Semmi.

A négy fej összébb hajlik. Miska titokzatosan magyaráz tovább.

— A te dolgod mindössze annyi, hogy két kutyát kell elcsendesítened. Nehogy odabent minket észrevegyenek. Ez lesz az összes iparod.

— Hát ti mit csináltok majd?

— Mi? Mi majd csináljuk a rigmust. Lesünk egy illetőt. Idejár Ilkához. Nála van néha hajnalig is. Azt akarjuk egy kicsit elriasztani.

— Ki lenne az?

— Nem ismerjük. Messziről jár ide. Közélről még nem is igen láttuk. De mindegy, bár akárki is legyen, hogy mer az idejárni mifelénk. Még hozzá leányhoz. Nem igaz?

— Nono, de mennyire igaz — morogja elgondolkozva a cimbora s fejszóválva folytatja. — Nem bánom, elmegyek veletek, de arra vigyázzatok, hogy zsandárkézre nem akarok kerülni. Oszt mit adtok?

— Vasárnap kapsz két liter bort a csárdába. Jó lesz?

— Jó.

Miska nézi az óráját.

— Hűj, már tíz óra. Gyerünk — mondja s elfújja a mécset.

A botok a kezekbe kerülnek. A négy legény óvatosan lépked kifelé, nehogy a Miska apja felérezzen álmából. A kazlaknál megállnak. Hallgatóznak. Fölnéznek a felhők közt bujkáló ezüstitükörre, azután nekiindulnak a sötétnek.

* * *

Nem messze az Ilkáék tanyájától három ezüstnyárfa bámul peckesen a világba s zúg megfejthetetlen titkokat az alvó éj fülébe. Tövükben bokrok húzódnak meg, mint ijedt, lapuló állatok s kíváncsian nézik a kései vendégeket. A legények meredt szemmel bámulnak a semmibe, mert semmi sem látszik. Az egész határ sötét. Mindenütt alszanak. Csupán a távolból hasít az éjszakába egy ijedt, pislogó fény, valamelyik tanya ablakából. Nyilván beteg van ott.

A legények óvatosan mennek a puha homokon a második fáig. Vigyáznak és leselkednek, mert már látszik az Ilkáék tanyájának homályos körvonala. Itt már minden neszre ügyelni kell, hacsak nem akarják magukat elárulni.

Miska suttog.

— No, komám, mi itt leülünk, te meg riaszd agyon a kutyákat, hogy ne szavaljanak.

Nem felel a legény egy szót sem, csak szétnéz, meredten, szeme elé tartott tenyérrel s bátran elindul az idegen szállás felé. Szeme úgy jár, mint a bagolyé. Figyel mindenre. Észreveszi még azt is, amit más nappal sem venne az emlékezetébe. A legkisebb vakondtúrást is látja. Még elég távol van a tanyától, de már tudja, hogy a gazda, meg a felesége alszanak. Nem ég a világ az ablakon. A lány a legénnyel pedig kint van a konyhán. Azt is tudja, hol van a kút, a fészker, az ól, a kazlak s körülbelül már azt is sejti, hol lehetnek a kutyák.

Tanyán rendszeren két-három kutya is használtatik külső őrizésre. Legtöbbje borjúnagyságú állat, hatalmas fogazattal és bátorsággal. Nem ijednek meg senkitől, ha körülkaphatják. De a legény sem fél ám. Megy egy darabig rendszeren, mintha csak a maguk portájára menne, majd amikor a kutyák három oldalról nagy csaholással nekirohannak, megkezdi a tudományt.

Négykézlábra ereszkedik. Furcsa állati hangot ereszt ki a száján. Van abban vinnyogás, nyöszörgés, különös morgás, fenyegető, riasztó vakkantás, mély böffenés. Feláll tőle a kutyák hátán a csodálkozástól a szőr és csattog szájukban a fog, készen a vérengzésre. A legény újabb sivitó, síró hangokat fuj. És megindul. Megy merészen neki a komondoroknak. Arca alig egy araszra van a lihegő eb szájától. Szinte érzi arcán a leheletét. Egy mozdulattal szétroncsolt arccal fekkhetne a földön, mégis megy lassan, iszonyatos lassan, előre. A kutyák rémülten néznek vele farkaszemet. Parázslík a szemük az ismeretlen ellenség láttára, lábuk megfeszül és ijedtükben még ugatni is elfelejtenek. Morogva

behúzzák farkukat lábaik közé és szűkülve, agyonijedve lapulnak hátra. Remeg az inuk, mintha a hideg rázná mind, földet seprí két hátsó lábuk, amint iszonyodnak a borzalmas és egyre közeledő ellenségtől. Néha vakkantanának egyet, de a hang a torkukban marad. Szűkülnek, mintha segítséget kérnének valakitől. Elrohannának, de valami furcsa erő nem engedi őket. Meredt lábakkal kaparják magukat hátra s amilyen gyorsan halad a félelmetes ellenség, olyan gyorsan haladnak ők is hátra, az ől felé.

Ott azután megállnak. Hátrább nem lehet huzódni a faltól. Ott halk vonítással be kell várni a rémet.

A legény betartja a szabályos távolságot. Látja, hogy a kutyák a fal tövénél fekszenek, mint az engedelmes bárányok. Fejüket első lábukra fektetve remegnek. Odanyul a kezével. Megfogja a legszélsőnek a száját. Felemeli a fejét és belenéz morogva a szemébe. Hörög valami érthetlent. Erre nyúl a másikért. Odahúzza az első mellé. A harmadikat is előre húzza. Azután lassan hátrálni kezd. Meg sem fordul. Négykézláb mászik hátrafelé. Mindig az ebekre néz. Tíz lépésnyire feltápáskodik. Nyugodtan elindul a ház felé. Tudja, hogy a kutyák egy szóval sem fogják munkájában háborgatni, még talán holnap ilyenkor sem.

Óvatosan megy az ablak alá. Úgy suhan, mint az árnyék. Sokáig hallgat. Még azt is érti egyes szavakból, hogy mit susognak bent. Mit nevetnek. S amilyen csendesen jött, olyan nesztelenül megy vissza a cimborákhoz.

— Bent van még az illető, — mondja nekik.

— Akkor nagyon jól van. Csak el ne szalajtsuk.

Megkezdődik a nagy tanácskozás. Hol kellene várni az illetőt, hogy el ne szökhessen? Mert a múlt héten itt várták a titokzatos látogatót a tanyának ezen a végén, de akkor a túlsó oldalon szökött el. Azelőtt meg az ólak felől várták és itt tágult el az úton. Szóval van ám ész ott is és ami a legfőbb, érzi a vendég, hogy kint várják. Igaz, most a kutyaugatás nem hívja föl a figyelmét semmire, nem úgy, mint eddig, mert a kutyák most úgy hallgatnak, mintha agyonütötték volna őket. De azért mégis fontos dolog ez nagyon. Jóformán ezen múlik az egész.

Miska erősen gondolkozik. Egyszer aztán megszólal.

— Maradjunk itt. Meglássátok, most nyugodtan erre jön.

— Rendben van, — hagyják helyben az indítványt a társak.

Egymástól tíz lépésnyire széthúzódnak. Arccal a tanya felé fordulnak. A botokat kikészítik. S kezdődik az unalmas művelet: várakozás hasonfekve, bámulás szóttalanul a sötétbe.

Valahol a túlsó dülő végén rákezd egy kutya az ugatást. Utána megszólal még vagy hat. Mintha fognának valakit. Kényelmesen megszólalnak és felelgetnek a szomszédos tanyák őrzői is. Majd lassan elhallgat minden.

A földeken gyenge szél szalad végig. Pergeti a földön a száraz leveleket. A répában valami vadállat mozog. A hold egy pillanatra szét-

lőki a hamuszín felhőket. Megvilágítja. Nyúl. Alig van tíz lépésre. Két lábán áll és mozgatja a füleit.

Az égen ébrednek a csillagok. Először egy nyitja fel a szemét, azután tíz. A levegőégben zúgva repdes a bőregér. Valahol nóta szól. Nyilván most ballag haza valami legény a lánytól.

Egy végtelenség után a róna szélén felugrik a sötétben egy tüzes pont. Utána sok fényes pont. Egyik a másik után szalad. Mintha meg akarnák egymást fogni. Tüzeső tör az ég felé.

— Éjfél van. Megy a szolnoki gőzös, — mormolják a cimborák.

A fényesség végighúzódik a határ legszélén. Mintha lidércek játszanának ott. Álmos, süket csend kíséri mindenütt. Csak a nyárfák háborzongató susogása hallatszik a barátságatlan éjszakában.

Egy óra.

Ajtónyikorgás, suttogás. Ilka kikíséri Ferencet a ház sarkáig. Ügyetlen csók. Forró kézszorítás.

— Isten áldjon meg, Ilka!

— Mikor jössz megint nálunk?

— Csütörtökön.

Ezt már a kút mellől mondja Ferenc és alakját egy szempillantás alatt elnyeli az éj fekete szája.

Ilka egy darabig bámul utána. Nem siet be. Minek? Aludni ilyenkor úgy sem lehet, mikor a szív olyan bolondul kalapál a nagykendő alatt, mint egy tüzes ököl. Legjobb ilyenkor a forró homlokot kitartani a hús hajnali szélnek, hogy kifújja belőle az égő vágyakat. Jövő csütörtökig úgyis elég lesz a feltörő ujjongásokat elcsitítani. Kínos lassúsággal, fájó merengéssel fog eltelni az idő. Álmatlan fetrengésben. Minek hát sietni olyan nagyon.

Felnéz az égre. A hold egy helyen olyanra festi a felhők szélét, mint az ezüstcsipke. Lassan megfordul és vontatott léptekkel indul befelé.

Alig lép azonban kettőt, megmered és szívét olyan izgalom rázza meg, hogy egyszerre lihegni is alig tud. Mintha valaki azt kiáltotta volna: jaj!

Ilka kint nevelkedett a pusztán. Tudja jól, mit jelent az, amikor sötét éjjelen jajszó hasít a csendességbe. Megtorpan a rémülettől.

— Mi volt az? Vagy csak a fülem csengett? — mardossa élesen a fájdalom és meg sem moccan, hogy jobban halljon. A toroka, úgy érzi, akkorára szorul össze, mint egy gyűszű. Alig kap levegőt. Mint a hegyes nyárs, beleszúr élesen a gondolat.

— Jaj, Ferenc. Valami baj van vele.

A sötétből sűrű, tompa dobbanások hallatszanak, mintha sokan szaladnának. Elfojtott kiáltás remeg valahol.

— Elébe!

A dobogás az út felé elhalkul. Majd újra megerősödik. A lábak alatt zörög a száraz fű és roppanva töredezik egy-egy kintfelejtett kukoricaszár.

Ilka egész testében ellágyul és körmével a falba kapaszkodik. Két szeme beleváj a feketeségbe, mint a marcangoló kéz. Látni akar. Szíve már nem a nagykendő alatt dobol és rugdal, hanem a torkában, a koponyájában, minden ujja hegyén. Elszalad a ház másik sarkáig, meg vissza. A kezeit tördeli és csak annyit bir pihegve sóhajtani .

— Jaj, Istenem . . . jaj nekem . . .

A dobogás most megint közeledik. Lihegő erőlködések, fujó, ziháló akarások, vad szándékok zúgnak egyre közelebb. És egy örökkévalóság után, vagy mindössze talán néhány pillanat mulva, karcsú árny ugrik ki a feketeségből. Ilka megismeri.

— Ferenc, — sikitja és majdnem összeroskad az izgalomtól.

Újabb árnyak dobognak a feketeségben a fal felé, nagy lihegéssel. Ilka sáppad a borzalomtól. Mi lesz, ha ezek itt érik Ferencet? Akkor jaj lesz. Akkor Ferencnek vége. De vége neki is, mert ő ezt nem éli túl. Hirtelen odaugrik a botját szorongató legényhez, átölelve berántja a konyhába és nagyot sivalkodik.

— Édesapám !

Az öreg egy pillanat alatt talpon van. Kiugrik a ház elé. Még nem is tudja mi történt, de már kirántja a tetőből a kaszát és szétnéz. Ugyanekkor az öregasszony gyufát gyújt. Az égő gyufát kitartja az ablakba. Azután meggyújtja gyorsan a lámpát és odaállítja az ablaküvegek közé.

Az udvaron hirtelen széles fénycsóva ömlik el s három legény fujva megtorpanva bámul a kaszás, fehérhajú emberre. Az öreg kezén csomóba szalad a vastaghús, olyan elszántan szoritja az iszonyatos vasszerszámot. Úgy áll vad elszántóságában, mint a kicsinyeit védő, dühös állat. Fehér haja lobog a szélben, foga tépi az ajkát. Tompán horkant meglepetésében. Egy pillanat alatt megért mindent és harsog a hangja, amikor elszántan suhint.

— Mi lesz itt, az én portámon? Ki csinál itt erőszakot !

A kasza olyan erővel lendül balra a levegőben, hogy az öregnek is körül kell utána fordulni. Sivítva hasítja kétfelé a nyirkos levegőt, de testet nem ér. A három test akkor már morogva, káromkodva iszonyodik hátra, vad futással. Mire Ferenc kierőszakolja magát Ilka meg az anyja karjaiból és előrántva a nádból a másik kaszát, az öreg segítségére siet, ismét csendes minden.

A két kaszás lassan körüljárja a tanyát. Azután visszamennek a felriasztott házba. Leülnek. Rágyujtanak. S mikor az első bodor füst beleölelkezik a levegőbe, akkor hangzik el az öreg szájából az első szólás. De amolyan dacos, sajnálkozó hangon.

— No, hát mi volt az, legény?

— Semmi, — morogja szégyenkezve Ferenc, mert érzi a sajnálkozást. — Nekem jöttek négyen.

— Én csak hármat láttam, — javítja ki az öreg.

— Nono, megengedem. A negyedik ott maradt az úton, mert

nagyon közel erőszakolta magát hozzám, oszt egy kicsit megpreccenttettem.

— Ühm, — roppan a pipaszár a fogak alatt. — Akkor ember vagy, *fiám!*

Ferenc lesüti szemét. S ebben a pillanatban úgy érzi, hogy a túlerő ellen is sikerült megmenteni a becsületes hirnevet.

Gyomai György.

HA VISSZANÉZEK.

*Ha visszanézek, sorsomat
úgy látom: büszke gyorsvonat.
Az életen vágatva rohan át.*

*De ha percekre váltom fel a márt,
Rázós szekérnek érzem
s minden figyelmem arra élezem,
nehogy gödörbe forduljak vele.*

*Pedig nem volna rossz csere,
ha már az út rögös, rideg,
kényyszerből így pihenni meg.*

Réz Gyula.

KÖDKETRECBEN.

*Föld színétől föl az égig
az ősz ködből várat épít.
Fala szürke, puha pára,
mit ér, hogyha nincs határa.
Szemem bárhogy is meresztem,
nem tör át a lenge testen.
Egyre szűkebb körbe jár,
ködketrecbe zárt madár.*

*Ha lehunyom, az se vigasz,
kísértetek hada riaszt.
Mult strjából törnek elő,
gyöngye bilincs a szemfedő.
Csúfolódnak, rám vihognak:
nincs menekvés, nem lesz holnap,
bent a mult fog, künt a köd
s tél dermed a köd mögött.*

Réz Gyula.